Редагування заяви закінчено, іде збір підписів (внизу).
Текст можна публікувати і поширювати

Президенту України
Володимиру Зеленському
Голові Офісу Президента України
Андрію Єрмаку
Голові Верховної Ради України
Дмитру Разумкову
Секретарю РНБО України
Олексію Данілову
Голові Служби безпеки України
Івану Баканову
Міністру закордонних справ України
Дмитру Кулебі

Спільна заява організацій громадянського суспільства щодо чергової хвилі репресій проти білоруських правозахисників та медіа

Сьогодні, 14 липня 2021 року, силовики режиму Олександра Лукашенка здійснили чергову атаку на білоруське громадянське суспільство. Білоруссю знову прокотилася хвиля обшуків та арештів правозахисників і журналістів.

Обшуки відбулися в окремих активістів та офісах правозахисних організацій: Правозахисного центру “Вясна” та Білоруської асоціації журналістів, громадської організації “Імена”, руху “За свободу”, Центру правової трансформації Lawtrend, Білоруського Гельсінського комітету, Асоціації білорусів світу “Батьківщина”, організації “Гендерні перспективи”, “Офісу європейської експертизи і комунікацій”, Центру економічних досліджень BEROC. Обшуки відбулися вдома у відомих білоруських правозахисників Алеся Біляцького, Валентина Стефановича, Володимира Лабковича, Андрія Палуди, Сергія Сиса, Ольги Смолянко, Сергія та Тамари Мацкевичів, Миколи Шараха, Кирила Кофанова, Ігоря Казмерчака, Альони Лаптьонок. Наразі відомо про затримання Валентина Стефановича, Володимира Лабковича, Андрія Палуди та Сергія Сиса.

Атака на правозахисників відбувається по всій країні, окрім Мінську, інформація надходить з Бресту, Гродно, Орші, Полоцьку, Мозиря та Борисова. В Орші силовики затримали і повезли у невідомому напрямку редактора місцевого порталу Orsha.eu Ігоря Казмерчака. У Гродно після проведеного обшуку зник місцевий правозахисник Віктор Сазонов. Обшук відбувається і у Миколи Шараха, керівника відділення Вільних профспілок у Полоцьку. В Мозирі вже 10 годин не виходить на зв’язок керівник місцевої філії Правозахисного центру “Вясна” Володимир Целепун. У Борисові затримали правозахисника Олега Мацкевича. У Бресті провели обшук та вилучили техніку в правозахисника Кирила Кофанова з організації Human Constanta.

Правозахисників, які документували порушення силовиків під час придушення мирних протестів 2020-2021 років та допомагали жертвам репресій, режим Лукашенка обвинувачує в

організації масових заворушень. Усім, хто знайомий з діяльністю вказаних організацій, очевидний абсурдний характер цих звинувачень та їх яскраве політичне забарвлення.

Чиновники режиму Лукашенка не приховують намір піддати репресіям або витиснути з Білорусі всіх, хто дотримувався незалежної та неупередженої позиції, - політичних опонентів, правозахисників та незалежні медіа. Зокрема, міністр закордонних справ Республіки Білорусь Володимир Макей у своєму інтерв'ю від 10 квітня 2021 фактично шантажує демократичні країни наміром знищити білоруське громадянське суспільство у разі посилення санкційної політики. А сам Олександр Лукашенко під час зустрічі з Володимиром Путіним 13 липня звинуватив незалежні ЗМІ та громадські організації у тероризмі.

Протягом року, що минув після початку мирних протестів у Білорусі, майже 40 тисяч людей були незаконно затримані та піддані катуванням, понад 4 тисячі протестувальників, журналістів та правозахисників були піддані кримінальному переслідуванню. Заблоковано роботу провідних незалежних медіа, правозахисних організацій та опозиційних політичних партій. Задля затримання опонентів функціонери режиму не гребують нічим - це яскраво демонструє, зокрема, безпрецедентний акт повітряного піратства, вчинений 23 травня цього року, коли спецслужби Білорусі із застосуванням військової авіації примусово посадили у Мінську літак авіакомпанії Ryanair, на борту якого знаходився екс-редактор опозиційного каналу NEXTA Роман Протасевич.

Такого масштабу політичних репресій не бачила жодна країна Східної Європи та колишнього СРСР після падіння "залізної завіси". На сьогодні політв'язнями у Білорусі визнано понад 500 осіб, не менш ніж 1500 перебувають у в'язницях і ще тисячі людей знаходяться під слідством за політично вмотивованими звинуваченнями.

Все це відбувається на тлі заяв чиновників режиму Лукашенка про відновлення авіасполучення з окупованим Кримом, налагодження співпраці з окупаційними адміністраціями ОРДЛО. Це вказує на остаточну зміну політичного курсу режиму Лукашенка - керована ним Білорусь стає союзником Російської Федерації у війні проти України та всього цивілізованого світу.

Заручившись політичною та фінансовою підтримкою Російської Федерації, лукашенківський режим обрав курс на повний розрив зв'язків із цивілізованим світом, на демонстративне ігнорування усіх своїх зобов'язань у сфері прав людини та прагне повністю знищити білоруське громадянське суспільство.

Враховуючи вплив ситуації у Республіці Білорусь на Україну, а також небезпеки, пов'язані із подальшою інтеграцією Білорусі в орбіту Російської Федерації, ми вимагаємо від Офісу Президента України, Ради Національної безпеки та оборони України та Міністерства закордонних справ України:

- **Припинити дипломатичні відносини із представниками нелегітимного та антидемократичного режиму Олександра Лукашенка;**
- **Висловити публічну підтримку громадянському суспільству Білорусі;**
- **Заборонити будь-яку економічну співпрацю з білоруськими державними підприємствами, які фактично контролюються оточенням Олександра Лукашенка;**
- **Запровадити жорсткі економічні санкції проти всіх функціонерів режиму Лукашенка та афілійованих із ними бізнес-структур;**

- **Припинити співпрацю з правоохоронними та безпековими органами режиму Лукашенка та заборонити видачу громадян Білорусі на запит посадових осіб Республіки Білорусь;**
- **Термінового провести засідання РНБО для обговорення ризиків, пов'язаних із процесами поглиблення співпраці режиму Лукашенка з Російською Федерацією і фактичного втягування Білорусі у гібридну війну РФ проти України;**
- **Звернутися до урядів демократичних країн з пропозицією солідарних дій проти знищення громадянського суспільства Білорусі режимом Лукашенка.**

Представники організацій-підписантів готові взяти участь у консультаціях з українським урядом щодо відповідей на системні та масові порушення прав людини у Республіці Білорусь.

Підписанти:

Восток SOS
Правозахисний центр "Поступ"
Освітній дім прав людини - Чернігів
Громадська організація "МАРТ"
Асоціація УМДПЛ
Free Belarus Center
Центр прав людини ZMINA
Дім вільної Росії
Громадська приймальня Української Гельсінської спілки з прав людини у м. Рівне
ГО "Центр громадської журналістики "МОСТ"
ХОФ "Громадська Альтернатива"
Truth Hounds
Українська Гельсінська спілка з прав людини
Харківська правозахисна група
Проєкт "Без кордонів"
Правозахисний центр "Дія"
ГО «Докудейз»
ГО "Активна громадянська позиція"
Блакитний птах
Центр громадянських свобод
Громадянська ініціатива "Живи Як Господар"
ГО "Театр змін"
Громадянська мережа ОПОРА
Фундація DEJURE
Київський освітній центр "Простір толерантності"